

El carrer del Güell

210

El carrer del Güell hauria de correspondre teòricament amb el recorregut d'aquest riu per dintre del terme municipal de Girona. Però diverses vicissituds han fet que la realitat sigui ben diferent de la idea inicial.

En primer lloc, cal tenir en compte que el carrer Güell, en la seva longitud actual des de la Ronda de Ferran Puig fins a l'escola Dalmau Carles de Can Gibert del Pla, correspon a dos antics termes municipals, fusinats en un l'any 1973.

EL PASSEIG VERDA GUER I DOS PALETES

A Santa Eugènia, l'únic tros urbanitzat abans de l'annexió era el situat a la banda esquerra del riu, entre la carretera de Santa Eugènia i el Pont del Dimoni. Aquest tros portava el nom de Passeig Verdaguier i les voreres no s'hi van fer fins a l'any 1960. el ple municipal de Santa Eugènia havia acordat fer-les-hi el 13 de juliol de 1959 i les obres foren adjudicades en subhasta el 13 de juny de 1960. Amb posterioritat a la subhasta, dos veïns van demanar per fer-se ells mateixos el seu tros de vorera i no haver de pagar així contribucions especials. Això era possible d'acord amb una legislació que preveia que si un ciutadà era d'ofici paleta tenia dret a fer-se ell mateix el seu tros de vorera, i els dos veïns en qüestió eren efectivament paletes. Però la petició va arribar fora de termini i els fou denegada. L'onze de desembre de 1961 l'Ajuntament de Santa Eugènia va acordar la renovació de l'enllumenat del passeig Verdaguier.

Pocs mesos després arribava l'ordre d'annexió de Santa Eugènia i aquesta finalment es feia

efectiva. Va produir-se aleshores una duplictat de noms amb Girona, que tenia ja una Rambla Verdaguier. Com és habitual, la duplictat fou resolta a favor del més poderós i l'antic passeig Verdaguier de Santa Eugènia passà a denominar-se carrer Güell, ja que, de fet, n'era continuació.

EL CARRER DEL BRUC

També dintre de l'antic terme de Santa Eugènia, però quan aquest havia deixat de ser ja municipi independent, el Patronat Santa Creu de la Selva va començar a construir, l'any 1967, els blocs del barri conegut com Can Gibert del Pla. Com a únic accés des del pont del Dimoni fou urbanitzada, en el costat esquerre del riu, la continuació del carrer Güell, fins a l'escola Dalmau Carles, inaugurada el curs 1977.

Però l'altra banda del riu, en aquest mateix tros des del Pont del Dimoni cap a Vilablareix, ja feia uns anys que portava un nom diferent. Quan a l'altre costat fou aixecat el barri de Sant Narcís, al carrer que corria paral·lel al Güell li van donar, el 4 de gener de 1952, el nom de Bruc. No és pròpiament un carrer, sinó una mena de corriol que dona pas als darreres de les cases i al camp d'esports de l'escola d'hostaleria, però té nom propi i això és una font evident de confusions, com la que es va produir en la reunió de la Comissió Municipal Permanent de l'Ajuntament de Girona el 30 de juliol de 1984, en acceptar del Patronat Santa Creu de la Selva «la cessió de la finca afectada en la seva totalitat de zona verda, en compliment de la condició es-

pecial imposada en la llicència d'obres 462/70, per a la construcció d'un bloc de planta baixa comercial i set plantes per a 80 habitatges entre els carrers de Santiago Sobrequés i del Güell». Obviament, l'acord es refereix a l'espai lliure situat davant l'únic bloc de Can Gibert situat al costat dret del riu i, en aquella banda, el carrer porta el nom de Bruc i no de Güell. Algun dia caldrà prendre un acord que suprimeixi aquesta dualitat, sobretot si hom pensa que algun dia potser el Güell sigui cobert i allò serà una via única de banda a banda.

Però aquest tema ja l'hem tocat prou a bastament en parlar del carrer del Bruc com perquè hi insistim més aquí.

EL TROS DE GIRONA

Anem ara a referir-nos al tros que des de més antic porta el nom de Güell, que és el situat dintre el que ja des d'abans de 1963 era terme municipal de Girona.

El carrer, com a via paral·lela al riu Güell pel marge esquerre, va anar-se formant com a dreuera d'accés a la plaça de braus feta l'any 1897, i sobre la base de l'antic camí de la Devesa, que seguia un tros el riu Güell. El projecte d'Eixample elaborat el 1897 per Eugeni Campionch contempla només un tros d'aquest carrer, el situat entre Ramon Folch i Ferran Puig, situat al costat dret del riu paral·lelament al carrer de Figuerola. La Comissió Municipal Permanent de l'Ajuntament de Girona acordà, el 17 de gener de 1930, posar-li el nom de carrer del Güell «al carrer paral·lel al riu del mateix nom, des de Ronda de Ferran Puig fins al terme de San-

ta Eugènia». Aquest mateix tros fou desdoblant en dos noms en un ple posterior: el 7 de febrer de 1935, l'Ajuntament va decidir donar el nom de Joaquim Vayreda a la banda esquerra, situada més pròxima a la Devesa, i deixar el nom de Güell per a la banda dreta.

No cal que recordem que ens estem referint sempre a l'antic curs del riu Güell, ja que aquest riu fou desviat l'any 1969 més cap a la Devesa des de la carretera de Santa Eugènia. Al costat d'aquest nou curs per on ara passa s'hi ha format el carrer de la Selva.

UN CARRER A RETALLONS

Fent un intent de síntesi de les accidentades denominacions que han tingut els marges del curs del riu Güell entre 1878 i 1969 —abans de 1878 anava pel carrer de Figuerola i aquell any es realitzà un primer desviament des de la Ronda de Ferran Puig a causa del terraplè del tren— podem dir:

El costat dret, entre Ramon Folch i Ferran Puig, fou projectat com a carrer el 1897 i no hi ha hagut mai acord pròpiament dit de bateig, sinó que el nom de carrer Güell li ha quedat com a extensió del nom posat al tros següent.

El costat dret, entre Ferran Puig i la carretera de Santa Eugènia, fou batejat l'any 1930 com a carrer del Güell.

El costat esquerre, entre Ferran Puig i la carretera de Santa Eugènia, fou batejat el 1930 com a carrer del Güell i el 1936 li canviaren per carrer de Joaquim Vayreda. L'alineació actual d'aquest últim carrer difereix no-

tablement de l'antic lloc del Güell i és fa una via urbana independent del carrer Güell.

El costat dret, entre la carretera de Santa Eugènia i el pont del Dimoni, no ha estat batejat mai oficialment, sinó que el nom de Güell li ha vingut per extensió. En alguns plànols consta equivocament com carrer del Bruc.

El costat esquerre, entre la carretera de Santa Eugènia i el pont del Dimoni, es deia passeig Verdaguier mentre Santa Eugènia fou municipi independent i passà a denominar-se Güell amb l'annexió a Girona.

El costat dret, entre el pont del Dimoni i el carrer de Santiago Sobrequés, va ser batejat com carrer del Bruc en fer-se el barri de Sant Narcís.

El costat esquerre, entre el pont del Dimoni i el carrer Taga, ha passat a dir-se carrer Güell, per extensió, en fer-se el barri de Can Gibert.

Cal tenir en compte, finalment, que entre el carrer de Santiago Sobrequés i la carretera de Santa Coloma, la vora dreta del Güell és urbanitzada i des del 4 de novembre de 1960 porta el nom de carrer de la Costa Brava. No és urbanitzada, en canvi, la vora esquerra del riu en aquest mateix sector.

UNA HISTÒRIA LLIGADA AL RIU

Les vores del riu Güell, amb la seva diversitat de noms i en les tres traçats diferents que aquest ha tingut, tenen una història estretament relacionada amb la del riu. Des del 9 de novembre del 1906, primera data en què trobem una referència al llibre d'actes de l'Ajuntament sobre el projectat carrer a la vora del riu Güell, aquest s'ha desbordat vuit cops, segons els autors del

El pont de l'Àngel, en el sector del carrer Güell corresponent a Can Gibert, en una insòlita visió nevada. (Fotos: Joan Castro)

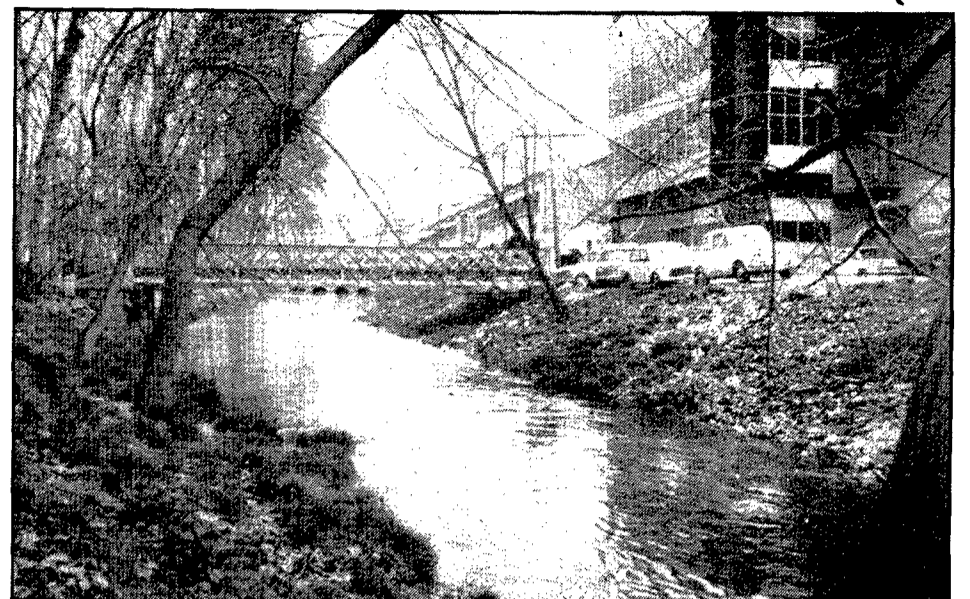

L'antic passeig Verdaguier de Santa Eugènia, al costat del col·legi groc, és avui un tros del carrer Güell.

GALERÍAS DEL MUEBLE

Güell, 162 / Orient (cantonada Bastiments) • Tel. 23 43 11 (2 línies) • GIRONA

El mercat dels dimarts i dissabtes d'hivern a l'antic llit del Güell té ja un arrelament inqüestionable.

El pont de viants sobre l'antic curs del riu Güell, a l'altura del carrer Cerverí, en una fotografia de 1972. Al fons, els tallers Sarasa, edifici obra de Giralt Casadesús.

llibre «Girona: rius, ponts, aiguats». Ha estat els anys 1921, 1926, 1940, 1962, 1963, 1965, 1970 i 1971. Només en els sis desbordaments produïts després de la guerra civil el carrer del Güell existia com a tal, amb nom propi i més o menys urbanitzat.

L'aiguat del 17 d'octubre del 1940 fou el que donà més trista fama al Güell, ja que s'endugué el pont que hi havia sobre la ronda de Ferran Puig i amb ell uns viants que eren a sobre en aquells moments. L'alfères Huarte va morir en l'intent de rescatar alguns dels qui havien caigut al riu. Segurament arran d'aquest fet luctuós la Comissió Municipal Permanent va decidir, el 1941, dur endavant el projecte de fer un mur de contenció a la banda dreta. Aquest era un projecte d'abans de la guerra, ja que el 16 de maig de 1936 el ple municipal havia aprovat la proposició feta per Alexandre Dalmau de cedir terrenys a la vora del Güell a canvi de fer un mur de defensa i una claveguera des de la Ronda de Ferran Puig a l'extrem del carrer Güell.

Però la canalització definitiva del riu la va realitzar el ministeri d'Obres Públiques els anys seixanta, a causa del desviament cap el seu curs actual des de la carretera de Santa Eugènia. Aquestes obres, que l'Ajuntament havia demanat a Madrid l'abril de 1963, foren aprovades pel Ministeri el febrer de 1965 i van quedar acabades l'any 1969. L'antic llit va quedar cobert, en part ocupat per horts, i en part condicionat per fer-hi els dissabtes un mercat a l'aire lliure que ha anat creixent i que en l'actualitat ocupa tota la longitud de l'antic llit del Güell.

QUATRE PONTS

El carrer del Güell, en el tros que coincideix amb l'antic llit co-

bert, travessa el rec Monnar per un pont de ciment, només per a viants. La sèquia Monar travessa el riu Güell per sota, mitjançant un sífo, pel costat de l'escola dels Maristes, i tot seguit passa per sota del carrer Güell. La sèquia va encara, en aquest tros, a cel obert i no es converteix en subterrània fins arribar a sota la via del tren.

L'existència d'aquest pont sobre la sèquia fa que no sigui possible la circulació de vehicles d'un extrem a l'altre del carrer Güell.

Altrament, existeixen tres ponts per travessar el riu Güell d'una vora a l'altra, és a dir, dels números pairs del carrer als números impars. Dos són ponts molt antics que han estat ampliat modernament: el de la carretera de Santa Eugènia i el del passeig d'Olot, que ha substituït l'antic pont del Dimoni. Ja en parlem amb detall en referir-nos a aquestes dues vies urbanes. Més amunt hi ha un pont només per a viants, dit pont de l'Àngel, que es va inaugurar el juliol de 1975 i té com objecte permetre el pas d'una banda a l'altra del riu als veïns del barri de Can Gibert del Pla.

Dos ponts desapareguts són el de Mart o de Can Vidal, a la Ronda de Ferran Puig, i el de la Infanta, a l'altura del carrer de Cerverí, aquest últim traslladat a la sèquia Monar, prop dels Maristes, en cobrir-se aquell tros del Güell.

EDIFICIS INTERESSANTS

Una bona part del tros del carrer Güell més pròxim a l'avinguda de Ramon Folch és ocupada per la façana dels tallers Sarasa, que precisament ha estat restaurada durant els dies de les últimes fires de Sant Narcís. L'edifici actual que porta el número 2 del carrer és obra de l'arquitecte Ricard Giralt i Casadesús, al qual

li van encarregar els germans Sarasa. El projecte és de l'any 1949 i la realització del 1953. El nou edifici, de notable dignitat si hom té en compte el seu ús industrial, va substituir l'anterior taller, de dimensions més reduïdes, que els germans Sarasa tenien amb entrada única per Figuerola-Bonastruc de Porta, i que havia estat construït els anys trenta. Abans d'aquest, però, va haver-hi un primer taller Sarasa en el tros més antic del carrer de Figuerola, prop de l'avinguda Ramon Folch.

Els números 108 i 115 del carrer, a banda i banda del riu, corresponen a dos xalets blancs que destaquen de la resta de les construccions que hi ha a la cruïlla amb la carretera de Santa Eugènia. El número 115 va ser fet entre 1950 i 1957 pel constructor Bartolí, com a habitatge propi. El projecte és de l'arquitecte Bartomeu Llongueras i Galí, de Barcelona, autor d'altres obres importants a Girona, com l'ampliació de la Casa Masó, a la pujada de Sant Feliu, i el bloc d'habitages de la Caixa de la plaça Poeta Marquina/Carretera de Barcelona. L'aparellador del xalet número 115 del carrer Güell fou el gironí Edmon Colom i García, que ha intervingut també en la realització d'altres xalets similars a la ciutat, com el del número 2 del carrer de la Garrotxa.

A la mateixa cruïlla amb la carretera de Santa Eugènia —que per cert és un dels casos urbanístics més considerables de Girona— s'hi va fer l'any 1978 un interessant bloc d'habitages, que porta el número 122 del carrer. Es obra dels arquitectes gironins Jordi Crous, Jaume Grabolada i Josep Riera, autors també d'un altre destacable bloc d'habitages al número 48-50 del carrer Doctor Ametller.

Assenyalem finalment l'escola de Santa Eugènia, coneguda com el col·legi groc, a la cruïlla Güell-passeig d'Olot. En parlem més detingudament en referir-nos a la plaça del Vic, que és l'adreça que oficialment li correspon, encara que aquesta plaça, com tantes altres de Girona, no sigui sinó un nom sense cap realitat visible.

EL FUTUR URBANÍSTIC

L'antic llit del Güell va ser condicionat per al mercat dels dimarts i dissabtes d'hivern —l'es-

tiu el mercat es trasllada a la Divesa, buscant l'ombra— amb un senzill aplanament i l'apiconament del terra per evitar que s'hi faci fang. Però al costat s'hi ha urbanitzat durant el primer semestre de 1982 el que és pròpiament el carrer Güell, en aquell tros. Aquesta urbanització, que va comprendre des de la Ronda de Ferran Puig al punt d'unió del passatge Masseguer amb la perllongació del carrer de Caterina Albert, va suposar una renovació de les conduccions subterrànies d'aigua i clavegueres, pavimentació amb asfalt i col·locació de nous punts de llum. Aquest tros urbanitzat amb una amplada considerable acaba però en un cul de sac, com hem dit, a causa de l'estret pont amb escales, només per a viants, que travessa la sèquia Monar.

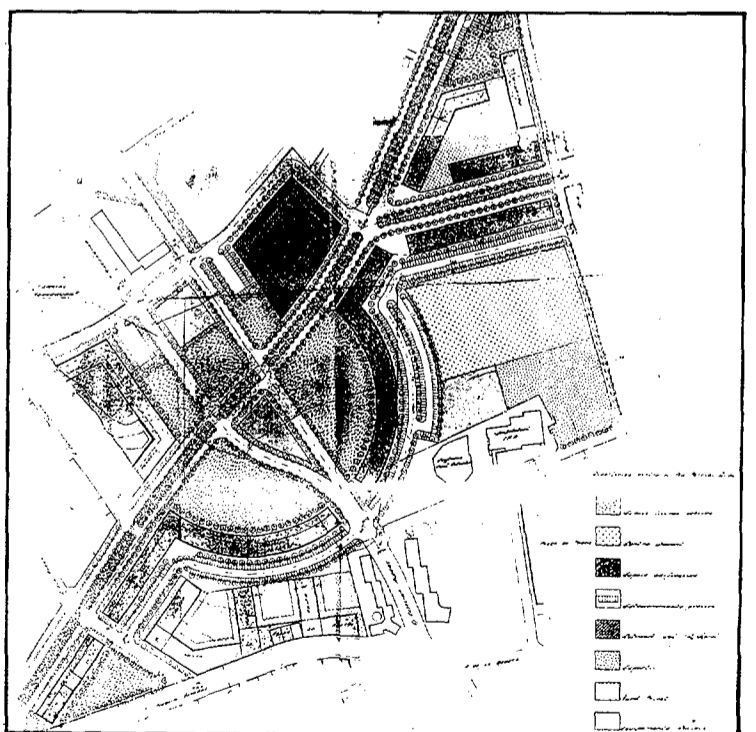
En el futur, l'antic llit del Güell, des de la carretera de Santa Eugènia a la ronda de Ferran Puig, és destinat a convertir-se en la rambla central d'una de les principals zones d'expansió de Girona, ja que el ple municipal del mes d'octubre de 1982 va aprovar un pla parcial que ordena urbanísticament el futur de la zona compresa entre la carretera de Santa Eugènia i l'actual curs del riu Güell.

A l'empar del pla general de 1971 va aprovar-se el 23 de

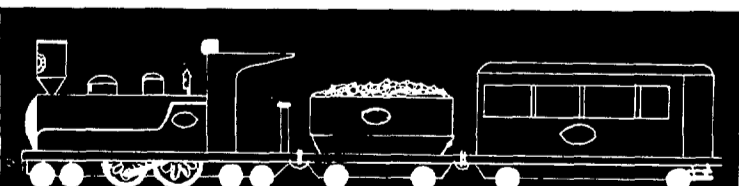
maig de 1975, el dia abans d'entrar en vigor la reforma de la Llei del Sòl, un primer pla parcial Güell, clarament especulatiu, que permetia una densitat de 130 habitatges per hectàrea i blocs de vuit i nou plantes. L'anul·lació del pla general de 1971 pel Suprem, l'any 1980, i les Normes Subsidiàries decretades per la Generalitat, va invalidar aquell primer pla parcial i per això l'Ajuntament va promoure la redacció del nou pla aprovat el 1982, el qual preveu per a tot aquell sector una densitat de 75 habitatges per hectàrea en cases de planta baixa i un, dos, tres o quatre pisos, ordenades en forma de semicercle obert cap al carrer del Güell i amb una gran zona verda —travessada pel carrer de Caterina Albert— en la part interior d'aquest semicercle.

La suspensió de llicències vigent a Girona des de fa un mes a causa de la redacció del pla general ha aturat la reparcel·lació dels terrenys d'aquest sector i és probable que quan s'aixequi la suspensió hi hagi un nou replantejament —que serà el tercer— del futur urbanístic de tot aquest sector del carrer Güell. Així el pla parcial aprovat el 1982 pot quedar en res com ho va quedar el de set anys abans.

J. Fabre

El pla Güell, que planifica urbanísticament tot un sector del carrer, ja s'ha refet dues vegades i probablement registrarà encara noves modificacions.

**JOGUINES
LLIBRERIA
GÜELL**

C/ Güell, 154
Tel. 23 63 86

Joaquín Deulofeu
CARNISSERIA

Embotits de la casa

Güell, 156
Tel. 23 65 69 GIRONA

GÜELL, 168 GIRONA
Tel. 24 08 47

L'eficàcia al seu servei